

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<i>Αντί προλόγου</i>	15
----------------------------	----

ΜΕΡΟΣ Ι

ΑΚΜΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΜΗ ΜΙΑΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΗΣ

Α'. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	21
1. Η Σύρος πριν το 1821	21
2. Η δημιουργία της Ερμούπολης	25
3. Η εξέλιξη του νέου οικισμού – Η υλική υπόσταση της Ερμούπολης . . .	38
Β'. Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	57
1. Η εξέλιξη του πληθυσμού	57
2. Γάμοι	72
3. «Δημοτικές» απογραφές	74
4. Εγκατάσταση στον χώρο	76
5. Ανισότητα απέναντι στον θάνατο	82
Γ'. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΚΡΙΣΗ, ΝΕΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ	85
Δ'. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΝΤΑΣΕΙΣ	103
1. Επαγγελματική και κοινωνική διάρθρωση	103
2. Έχοντες και μη έχοντες, πλούσιοι και φτωχοί	110
Ε'. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ	123
ΣΤ'. ΖΩΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ	157
1. Ένδυση-διατροφή	157
2. Εκπαίδευση	162

3. Το έντυπο	173
4. Θρησκευτικότητα	180
5. Ο ελεύθερος χρόνος/Το θέατρο	184
6. Μουσική και χορός	193
7. Κοινωνικότητα	199
8. Ο έρωτας	204
9. Περιθώριο	206
10. Ποιότητα ζωής	212
Z'. Η ΑΝΩ ΣΥΡΟΣ ΤΟΝ 19ο ΑΙΩΝΑ	215
1. Οι ισορροπίες ενός παραδοσιακού νησιωτικού οικισμού σε αμφισβήτηση. Η πρόκληση μιας νέας πόλης	215
2. Απάντηση στην πρόκληση: εμμονή στις παλαιές ισορροπίες	218
3. Η δύσκολη συγκατοίκηση	227

ΜΕΡΟΣ II

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΠΟΛΗ

<i>Εισαγωγικά</i>	235
A'. ΟΙ ΣΥΡΙΑΝΟΙ ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ	237
B'. ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΟΥ 1922 ΣΤΗ ΣΥΡΟ	249
Γ'. ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	259
1. Η άνοδος του Βενιζελισμού	259
2. Ο Διχασμός	271
3. Η Σύρος προσχωρεί στο κίνημα του Βενιζέλου	274
4. Η επάνοδος των Αντιβενιζελικών στην εξουσία	297
5. Οι πολιτικές εξελίξεις μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή	298
6. Ο αντίκτυπος των πολιτικών εξελίξεων του Μεσοπολέμου στη Σύρο	300
7. Η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά	323
Δ'. ΜΙΑ «ΒΑΜΒΑΚΟΥΠΟΛΗ»	327
1. Οι οικονομικές εξελίξεις στη Σύρο έως τη Μικρασιατική Καταστροφή	327
2. Η οικονομία της Σύρου στην περίοδο 1922-1940	339
Ε'. ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΕΞΙΣΟΡΡΟΠΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ	347
1. Η δεξιαμενή	347
2. Το Εφετείο, η Στρατιωτική Σχολή, ο τουρισμός	356
3. Το θαύμα του Αγίου Δημητρίου	359

ΣΤ'. ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	373
1. Η πρώτη, η δυναμική, φάση	373
2. Από την άφιξη των Μικρασιατών προσφύγων έως την κρίση της δεκαετίας του 1930	408
3. Οι καταναγκασμοί της δικτατορίας της 4ης Αυγούστου 1936	415
Ζ'. ΟΥΣΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ	421
1. Προβλήματα επιβίωσης των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων	421
2. Δημόσια υγεία και ατομική υγιεινή	423
3. Η φιλανθρωπία και τα όριά της	428
4. Μια ταξική κοινωνία	434
5. Άνδρες και γυναίκες. Ερωτικές και σεξουαλικές σχέσεις	438
6. Μαθητές-μαθήτριες, νέοι-νέες. Εκπαίδευση και ιδεολογική καθοδήγηση	451
7. Ελεύθερος χρόνος – διασκέδαση – συλλογικότητες	465

ΜΕΡΟΣ III

Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΚΑΙ Ο ΕΜΦΥΛΙΟΣ

Α'. Η ΚΑΤΟΧΗ: Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΛΙΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ	477
1. Μια γενική επισκόπηση της Κατοχής στη Σύρο	477
2. Ο λιμός, η εκατόμβη, αγώνες επιβίωσης	484
3. Η στάση απέναντι στον κατακτητή: υποταγή, συναίνεση, συνεργασία	497
4. Αντιστάσεις	502
Β'. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΕΩΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ	507
1. Οι αλλαγές στις τοπικές αρχές/Οι πολιτικές δυνάμεις	507
2. Οι πολιτικές εξελίξεις	518
3. Η τύχη των δωσιλόγων	521
4. Επισιτισμός, διατροφή, υγεία	525
5. Οικονομία/Οι εργαζόμενοι	528
6. Στα χρόνια του Εμφυλίου	541
7. Άλλες πλευρές της κοινωνικής ζωής/ Η αναμόρφωση των νέων	545
<i>Αντί επιλόγου</i>	553
<i>Παραρτήματα</i>	557
<i>Πηγές – Βιβλιογραφία</i>	571
<i>Πηγές εικόνων</i>	592
<i>Κατάλογος εικόνων</i>	593
<i>Ευρετήριο</i>	599

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Δήμαρχοι Ερμούπολης	558
2. Παρατηρήσεις της δημογεροντίας Ερμούπολεως και των σημαντικότερων εμπόρων στο υπό σχεδιασμό σχέδιο πόλεως (1833-1834)	559
3. Πότε και ποιοι πρόσφυγες κατέφυγαν στη Σύρο μεταξύ 1821-1844	564
4. Επαγγέλματα κατά την απογραφή του 1928	566
5. Ερανικός κατάλογος χρήσεως 1937/1938	568

ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΓΡΑΦΗΜΑ 1. Οι τριάντα επικρατέστερες πατρίδες των οικιστών της Ερμούπολης (1821-1830)	58
ΓΡΑΦΗΜΑ 2. Πλήθος Κρητικών που εγγράφονται ανά έτος έως το 1905 στο Δημοτολόγιο της Ερμούπολης	70
ΓΡΑΦΗΜΑ 3. Τα τρία επικρατέστερα επαγγέλματα (1821-1830)	104
ΓΡΑΦΗΜΑ 4. Πλήθος εργατών/εργατικών που εγγράφονται ανά έτος έως το 1905 στο Δημοτολόγιο της Ερμούπολης	119

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Εξέλιξη του πληθυσμού της Ερμούπολης και της Άνω Σύρου ..	62
ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Εξέλιξη του πληθυσμού της Ερμούπολης σε σύγκριση με την Αθήνα, την Πάτρα και τον Πειραιά	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Φυσική κίνηση του πληθυσμού της Ερμούπολης (1868-1909) ..	83
ΠΙΝΑΚΑΣ 4. Ενεργός πληθυσμός της Ερμούπολης κατ' επάγγελμα (1870) ..	105
ΠΙΝΑΚΑΣ 5. Δημοτολόγιο Δήμου Ερμούπολης. Επαγγέλματα με πάνω από 100 καταχωρήσεις (έως το 1912)	107
ΠΙΝΑΚΑΣ 6. Υπηρέτριες με αφροδίσιο νόσημα στα βιβλία ασθενών του Δημοτικού Νοσοκομείου (1835-1891)	208
ΠΙΝΑΚΑΣ 7. Άτομα που αναλογούν το 1879 ανά χίλιους κατοίκους σε πέντε μεγάλες πόλεις του ελληνικού κράτους ως προς βασικές κοινωνικές λειτουργίες	213
ΠΙΝΑΚΑΣ 8. Επαγγέλματα στην Άνω Σύρο και την Ερμούπολη κατά τις απογραφές του 1870 και του 1879	225

ΠΙΝΑΚΑΣ 9. Μεταδημοτεύσεις Συριανών στην Ερμούπολη κατά την περίοδο 1891-1940	238
ΠΙΝΑΚΑΣ 10. Ερανικός κατάλογος χρήσεως 1937 και 1938	436
ΠΙΝΑΚΑΣ 11. Άνδρες/ Γυναίκες με καταγωγή από τη Σύρο που προσήλθαν για εξέταση στο Νοσοκομείο Συγγρού, 1933 και 1937	451
ΠΙΝΑΚΑΣ 12. Αγοραπωλησίες κατά την περίοδο της Κατοχής σύμφωνα με έρευνα του συμβολαιογράφου Μάρκου Προβελέγγιου στο Ύποθηκοφυλακείο της Σύρου	501
ΠΙΝΑΚΑΣ 13. Εργοστάσια που λειτουργούσαν στη Σύρο το 1948	535